

Vragenlijst behandeling fraudesignalen

Inleiding

Het Directieteam van de Belastingdienst heeft in december de opdracht gegeven om bij de verschillende dienstonderdelen te onderzoeken hoe zorg wordt gedragen voor een evenwichtige behandeling van fraudesignalen. Fraudesignalen worden in deze opdracht gedefinieerd als aanwijzingen die opkomen in het fiscale toezicht met betrekking tot mogelijk verwijtbaar gedrag (grote schuld of opzet) van een of meerdere subjecten met als doel om minder belasting aan te geven en af te dragen dan wettelijk vereist of ten onrechte belastinggeld te claimen en te ontvangen. Let wel: bij fraudesignalen staat het nog geenszins vast dat daadwerkelijk sprake is van fraude.

De aanleiding voor deze opdracht is gelegen in de zogenoemde CAF Toeslagen zaken. De blik zal met name gericht zijn op de wijze waarop binnen de verschillende onderdelen zorg wordt gedragen voor een zorgvuldige behandeling van signalen zonder vooringenomenheid waarbij voldoende rekening wordt gehouden met de menselijke maat.

Als eenmaal geconstateerd is dat sprake is van een redelijk vermoeden van frauduleus handelen dan vindt de feitelijke afhandeling daarvan plaats via het strafrecht of het boeterecht. De wijze waarop de verdere strafrechtelijke behandeling van een fraudecasus door de FIOD wordt aangepakt valt buiten de scope van dit onderzoek. Het komt voor dat een casus na aanvankelijke behandeling bij de FIOD terugkomt voor administratiefrechtelijke afdoening. De verdere behandeling van deze casus valt wel binnen de scope van dit onderzoek.

Deze vragenlijst is de eerste stap in de verkenning van de wijze waarop fraudesignalen binnen de organisatie worden opgepakt. Deze vragenlijst zal daarom zeker niet compleet zijn. De bedoeling is om – daar waar nodig – de informatie uit de vragenronde aan te vullen met interviews. Uiteraard staat het je vrij om extra informatie op te nemen of – bij onduidelijkheid – contact op te nemen met het projectteam. Voor een goede uitvoering van de opdracht is een gedegen beantwoording een vereiste. Beschrijf daarbij ook expliciet hoe het in de praktijk er aan toe gaat. De directeuren van de uitvoeringsdirecties hebben in het directieoverleg van december hun volledige medewerking toegezegd.

De uitkomsten van deze vragenlijsten en de interviews zullen worden verwerkt in een rapportage aan de directie, vergezeld van mogelijke verbetervoorstellen. Het streven is om in juli 2020 het rapport op te leveren. De vragenlijsten zullen worden uitgezet bij vertegenwoordigers van de middelen en processen (Vpb, IH,OB, LH, FR, Controle)¹ en bij vertegenwoordigers van die dienstonderdelen die specifiek belast zijn met het behandelen van mogelijke aanwijzingen van fraude. Het is dan ook de bedoeling dat de vragenlijst wordt beantwoord vanuit het perspectief van deze middelen, processen c.q. dienstonderdelen. Ter ondersteuning van dit onderzoek is een klankbordgroep in het leven geroepen waarin vertegenwoordigers van alle directies zijn opgenomen. Zij zullen ook de vragenlijsten uitzetten en innemen. In bijlage 1 tref je een overzicht van de samenstelling van de klankbordgroep.

Vragen

Met behulp van de onderstaande vragen proberen we een beeld te krijgen van de wijze waarop de behandeling van signalen van mogelijke fraude binnen jouw dienstonderdeel plaatsvindt. De vragen zijn bedoeld als hulpmiddel. Als je beschikt over beschrijvingen, evaluaties etc., stellen we het op prijs wanneer je daar in de beantwoording naar verwijst en/of ze meestuurt. Een toelichting, zeker bij vragen die ontkennend worden beantwoord, wordt op prijs gesteld.

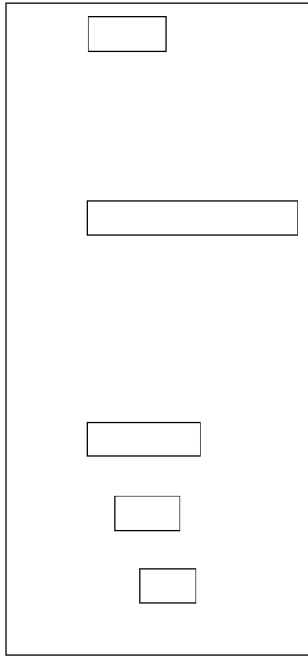
Vragenlijst ingevuld door:	Vacoteam GO NO
----------------------------	----------------

¹ Met DF&A en Invordering zullen afzonderlijke gesprekken worden gevoerd.

Directie/afdeling/functie:	GO NO vaco's
Datum:	17-2-2020

Processtappen	<i>In dit onderdeel zijn vragen opgenomen met betrekking tot de opeenvolgende stappen die bij de behandeling van aanwijzingen worden genomen.</i>
1. Op welke manier komen aanwijzingen met betrekking tot mogelijke fraude op?	<i>Signalen intern, kantoortoets of controle/bedrijfsbezoek, of gesprekken van KC met de klant. Maar ook bijvoorbeeld data-analyse. Daarnaast ook externe signalen, zoals pers, klikbrieven, (social) media</i>
2. Op welke wijze en door wie worden deze aanwijzingen in eerste instantie beoordeeld?	<i>Aanwijzingen worden door de behandelaar (behandelteam) onderzocht en indien noodzakelijk in de vaktechnische lijn opgewerkt. Daarnaast wordt de boeteapplicatie gebruikt.</i> <i>Als sprake is van signalen die voldoen aan de frauderichtlijnen zal de behandelaar eerst een formeel rechtspecialist (kan boetespecialist zijn) raadplegen voordat hij feitenonderzoek doet naar de aanwijzing. Van belang is dat eerst wordt vastgesteld of er voor de bestuurlijke dan wel de strafrechtelijke weg wordt gekozen. Hierbij wordt de fraude coördinator betrokken.</i>
3. Welke criteria worden daarbij gehanteerd?	<i>De behandelaar hanteert hierbij de criteria van het boetebeleid/ afspraken (boeteapplicatie) voor melding fraude (mogelijk leidend tot overleg met OvJ/contactambtenaar/FIOD) en de hem/haar bekende jurisprudentie.</i>
4. Op welke wijze en door wie worden aanwijzingen na een eerste beoordeling eventueel verder opgewerkt?	<i>Zie vraag 2.</i>
5. Wat zijn de mogelijke gevolgen die voortvloeien uit een opgewerkt signaal en wie zijn daar vanuit de Belastingdienst bij betrokken?	<i>Ofwel opleggen van een verzuim/vergrijpboete</i> <i>Betrokken zijn de eerste behandelaar, de boetespecialist/formeel recht specialist en de tegenlezer van de conceptrapportage.</i> <i>Ofwel strafrechtelijke aanpak, na afstemming met de boete/formeel recht specialist/fraude coördinator.</i> <i>Betrokken zijn de eerste behandelaar, de boetespecialist/formeel recht specialist, de VTA, mogelijk de VTA Formeel recht, de VACO, de vaco Formeel Recht en de deelnemers aan het tripartite overleg die beslissen of een zaak strafrechtelijk wordt opgepakt.</i>
6. Is sprake van speciale afdelingen of teams die signalen oppakken of uitwerken?	<i>Volgens ons niet.</i>
Vastleggingen	
1. Welke applicaties worden gebruikt voor de bovenvermelde processtappen? En wat is de status van deze applicaties?	<i>Heffing: ATK</i> <i>Controle: ATB</i> <i>Boete applicatie</i>
2. Is het gebruik van deze applicaties verplicht?	<i>ja</i>
3. Ondersteunen deze applicaties de beslissingen die door de gebruikers moeten worden genomen en zo ja, hoe?	<i>Ja met toelichtende teksten</i>

4. Worden deze applicaties gebruikt ten behoeve van verantwoordings-rapportages en zo ja, hoe?	<i>Ja, BAA wordt gebruikt voor verantwoording en verslaglegging in ATB</i>
Spelers in het proces	
1. Welke collega's worden betrokken in het oppakken en uitwerken van fraudesignalen en wat is hun rol?	<i>Zie hiervoor kantoortoetser, veldtoetser Tegenlezer middelspecialist, KC Boetespecialist (geeft advies middels applicatie), fraude coördinator Ingeval van veronderstelde fraude: VTA middel, evt VTA formeel recht, VACO middel en formeel recht tripartite overleg</i>
2. Vindt afstemming plaats in de vaktechnische lijn? Zo ja: - wanneer (bij welke processtappen) - met wie - betreft het (verplicht) advies of goedkeuring	<i>Zie hiervoor, daarnaast: Ingeval sprak van vermoedelijke fraude, maar ook bij opleggen van administratieve boetes vanaf opzet zal altijd minimaal een VTA van het middel en bij fraude ook de VACO van het middel betrokken zijn. Dit zal het geval zijn bij het tegenlezen van conceptrapportages/brieven, maar ook zal de VTA resp. de VACO in het feitenonderzoek betrokken zijn. De VTA en de VACO zullen ook de VTA formeel recht en of de VACO formeel recht betrekken in het proces van feitenonderzoek en conceptrapportage en bij de vaststelling van de boete. Tenslotte zal ingeval van vermoedelijke fraude (voldoen aan aanmeldingsrichtlijn), vóór het doen van feitenonderzoek door de behandelaar in samenspraak met de VTA/VACO van het middel resp. formeel recht worden afgestemd of een zaak moet worden voorgelegd aan het tripartite overleg en ingeval van bevestiging zal dit worden afgewacht alvorens evt. de adm afdoening middels feitenonderzoek kan aanvangen</i>
3. Vindt (standaard) afstemming plaats met leidinggevend? Zo ja: - wanneer (bij welke processtappen) - met wie - betreft het (verplicht) advies of goedkeuring	<i>Bij alle (mogelijk-) publicitair/ politiek / beleidsmatig gevoelige zaken vindt direct vóór aanvang behandeling (na ontvangen signaal of aanleiding) en voortdurend gedurende de behandeling afstemming plaats met leidinggevend (m2 en m1) . Dit vereist een antenne voor de aanwezigheid hiervan. Vandaar dat dit bij twijfel altijd door een behandelaar moet worden aangekaart bij zijn VTA (die weer naar de VACO van het middel, die op zijn beurt naast de bestuurlijke lijn altijd de vaco formeel recht inschakelt). De vaco van het middel zal hierbij ook de vaktechnische lijn landelijk op de hoogte houden.</i>
Beheersmaatregelen	
1. Zijn er procesbeschrijvingen m.b.t. de bovengenoemde processtappen en zo ja, welke?	<i>De bekende escalatielijnen Voorts is er binnen het Toezicht DBA ook specifiek aandacht voor gevraagd. Aanmeldingsrichtlijnen Interne criteria middels verplicht boeteadvies en melding fraude. Handboek controle (AAFD)</i>
2. Zijn in handboeken, leidraden en instructies aanwijzingen opgenomen voor het oppakken en uitwerken van fraudesignalen. Welke?	<i>Zie hiervoor</i>
3. Is sprake van externe uitingen waarin de aanpak staat omschreven (denk aan het Besluit Bestuurlijke Boeten Belastingdienst, het protocol AAFD, instelbesluiten etc.)?	<i>Ja.</i>
4. Is er ruimte om van handboeken etc af te wijken en zo ja hoe?	<i>In principe niet. Alleen met afstemming vaktechnische- en managementlijn.</i>

Douane
FIOD
MKB
CD Vaktechniek
GO
P
I&S
CAP
CD Vaktechniek
DF&A
FJZ
MKB
UHB
CD Vaktechniek
CD Vaktechniek
Toeslagen
P